

Second joint assessment by the SPC and the European Commission of the social impact of the economic crisis of policy responses

Samenvatting

Voornaamste conclusies van de evaluatie van de sociale weerslag van de crisis:

- De gevolgen zijn voortaan duidelijk waarneembaar: verlies van betrekkingen, stijging van het aantal gerechtigden op uitkeringen van sociale zekerheid en sociale bijstand en dus stijging van de sociale uitgaven, waardeverlies van de pensioenfondsen, ...
- De herstelplannen en de stelsels van sociale bescherming, die als automatische stabilisatoren gelden, hebben het mogelijk gemaakt deze gevolgen aanzienlijk te temperen.
- De vooruitzichten zijn niettemin pessimistisch voor 2010, een jaar waarin de sociale gevolgen, en onder andere op de arbeidsmarkt, het grootst zullen zijn.
- Alle landen zijn getroffen, maar grote verschillen worden evenwel vastgesteld tussen de landen wat de omvang van de gevolgen betreft (tot nu toe doet België het nog niet zo slecht).
- De monitoringmethodes (en de beschikbare gegevens) – hoewel op dit gebied vooruitgang werd geboekt – maken het niet altijd mogelijk de sociale situatie in een crisisperiode juist en snel te evalueren. Gevolgen voorzien op lange termijn blijft een delicate zaak. Het is niettemin evident dat, indien de crisis aanhoudt, er aanzienlijke gevolgen zullen zijn voor de socialezekerheidsregelingen (en voornamelijk voor de pensioenregelingen).

Voornaamste conclusies van de evaluatie van de nationale sociale politieke maatregelen om de crisis op te vangen:

- De politieke antwoorden verschillen aanzienlijk van land tot land, zowel inhoudelijk als wat de omvang betreft.
- Heel wat landen hebben hun beleid voor ondersteuning van de werkgelegenheid versterkt (in stand houden van de tewerkstelling, ondersteuning bij activering, herinschakeling op de arbeidsmarkt, enz.). De meest recente maatregelen hebben vaak tot doel de wetgeving over de arbeidstijd te versoepelen (zoals in België).
- Heel wat landen blijven een inkomensondersteund beleid voeren, onder andere door het verhogen van allerlei sociale minima.
- Sommige landen hebben belangrijke maatregelen getroffen voor doelgroepen (bijvoorbeeld jongeren) evenals maatregelen die de personen

moeten beschermen tegen overmatige schuldenlast (onder andere inzake onroerend krediet).

- Sommige landen zijn evenwel gestart met het nemen van bezuinigingsmaatregelen om hun overheidstekort te beperken, of voor sommige ervan, om de financiële leefbaarheid van hun overheidsfinanciën op lange termijn reeds te waarborgen.
- Het is nog vaak te vroeg om de gevolgen van de eerste genomen maatregelen als reactie op de crisis te evalueren.
- Op te merken valt dat in het verslag bijzondere aandacht wordt besteed aan de gezondheidszorgsector. Vetrekkende vanuit het principe dat (alhoewel zeer weinig duidelijke maatregelen het in deze fase mogelijk maken de gevolgen ervan te meten) de crisis negatieve gevolgen zou kunnen hebben op de volksgezondheid, moesten de landen in de vragenlijst aanduiden welke maatregelen ze getroffen hadden op het gebied van de gezondheid als reactie op de crisis, zoals: andere investeringen in de gezondheidsinfrastructuur, wijziging van de organisatie van de gezondheidsvoorzieningen, verlaging of integendeel verhoging van de gezondheidszorgfinanciering, ...